

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.136.2025
Warszawa, 20 maja 2025 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przedstawiam odpowiedź na interpelację nr 8775 Pani Posłanki Katarzyny Kierzek-Koperskiej w sprawie *ochrony świadków małoletnich w postępowaniach karnych*.

Ad 1

Proces certyfikacji pomieszczeń przeznaczonych do przeprowadzania przesłuchań osób małoletnich został zakończony w 2016 r. Ostatni certyfikat został wręczony w październiku 2016 r. Certyfikacja ww. pomieszczeń określanych również jako przyjazne pokoje przesłuchań była prowadzona wspólnie przez Ministerstwo Sprawiedliwości i Fundację Dajemy Dzieciom Siłę. Był to proces mający na celu weryfikację, czy miejsca przeznaczone do przesłuchiwania w charakterze świadków dzieci spełniają określone standardy wskazane w obowiązującym wówczas rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie sposobu przygotowania przesłuchania przeprowadzonego w trybie określonym w art. 185a-185c Kodeksu postępowania karnego (Dz.U. z 2013 r., poz. 1642).

Przepisy ww. rozporządzenia jak również ustawy – Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 46), dalej: kodeks postępowania karnego, nie nakładały na Ministra Sprawiedliwości obowiązku przeprowadzania certyfikacji przyjaznych pokoi przesłuchań. Była więc ona uzupełniającym działaniem, podjętym w celu stworzenia dla dzieci warunków przesłuchania obniżających stres, ułatwiających im składanie zeznań.

Ówczesne Kierownictwo Ministerstwa Sprawiedliwości zakończyło swój udział w procesie certyfikacji, decyzją z 2016 r.

22 czerwca 2023 r. weszły w życie przepisy dotyczące nadzoru nad funkcjonowaniem przyjaznych pokoi przesłuchań. Na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 maja 2023 r. zmieniającego rozporządzenie – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1078), na dyrektorów sądów nałożono obowiązki związane z funkcjonowaniem ww. pokoi. Obecnie, zgodnie z § 31 ust. 2 pkt 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 867) do czynności dyrektora sądu należy koordynowanie wykorzystania pomieszczeń w siedzibie sądu oraz poza jego siedzibą, przystosowanych do przeprowadzania przesłuchań w trybie art. 185a-185c kodeksu postępowania karnego i przedstawianie prezesowi sądu kwartalnych ocen ich wykorzystania. Ponadto zgodnie z § 31 ust. 2 pkt 2b ww. rozporządzenia obowiązkiem dyrektora sądu jest zapewnienie przyjaznych pokoi przesłuchań spełniających warunki określone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości regulującym tę kwestię i przedstawianie prezesowi sądu półrocznej informacji dotyczącej stanu tych pokoi oraz ich wyposażenia technicznego.

Aktualnie warunki techniczne jakie powinny spełniać przyjazne pokoje przesłuchań są określone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 września 2024 r. w sprawie sposobu przygotowania i przeprowadzenia przesłuchań w trybie określonym w art. 185a-185c oraz art. 185e Kodeksu postępowania karnego oraz warunków, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia przeznaczone do przeprowadzania takich przesłuchań (Dz.U. z 2024 r., poz. 1477), dalej: rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie przygotowania i przeprowadzania przesłuchania w trybie art. 185a-185c oraz art. 185e K.p.k.

Obecnie obowiązujące przepisy dotyczące funkcjonowania przyjaznych pokoi przesłuchań nie przewidują procesu certyfikacji jako narzędzia do weryfikacji spełniania przez nie warunków technicznych.

Ad 2

Kompetencje Ministra Sprawiedliwości w zakresie zewnętrznego nadzoru administracyjnego nad działalnością sądów zostały określone w art. 9a § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U z 2024 r., poz. 334, 1907), dalej: Prawo o ustroju sądów powszechnych. Przepisy ww. ustawy jak również ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie przygotowania i przeprowadzania przesłuchania w trybie art. 185a-185c oraz art. 185e k.p.k. nie przyznają Ministrowi Sprawiedliwości szczególnych kompetencji w zakresie sprawowania nadzoru nad funkcjonowaniem przyjaznych pokoi przesłuchań. Zadania w tym zakresie są realizowane w ramach określonych przez art. 9a § 2 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych. Zapewnienie warunków przewidzianych dla przyjaznych pokoi, zgodnych z rozporządzeniem, należy do obowiązków dyrektora sądu, który jest też zobowiązany przedkładać prezesowi sądu półroczną informację dotyczącą stanu tych pokoi oraz ich wyposażenia technicznego.

Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi działania o charakterze monitorującym, dotyczące funkcjonowania przyjaznych pokoi przesłuchań. Dzięki nim posiada aktualną wiedzę na temat liczby przyjaznych pokoi przesłuchań oraz prac jakie należy wykonać w poszczególnych sądach rejonowych i okręgowych lub innych instytucjach, aby dostosować ww. pokoje do wymagań określonych w rozporządzeniu. Analiza wyników monitoringu umożliwi także podjęcie działań o charakterze koordynującym w zakresie finansowania prac modernizacyjnych przyjaznych pokoi przesłuchań w poszczególnych sądach.

Ad 3

W październiku 2024 r. podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, sędzia Dariusz Mazur skierował pismo do wszystkich prezesów sądów okręgowych z prośbą o informację ile przyjaznych pokoi przesłuchań na terenie okręgu spełnia wymagania techniczne określone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 września 2024 r. w sprawie sposobu przygotowania i przeprowadzenia przesłuchań w trybie określonym w art. 185a-185c oraz art. 185e k.p.k. oraz warunków, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia przeznaczone do przeprowadzenia takich przesłuchań. Zapytanie skierowano w związku z wejściem w życie 5 października 2024 r. ww. rozporządzenia.

W oparciu o pozyskane informacje ustalono jakie są potrzeby poszczególnych sądów w zakresie dostosowania przyjaznych pokoi przesłuchań do wymagań wskazanych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości i jakie działania podjęli prezesi i dyrektorzy w poszczególnych sądach, aby te wymagania zostały spełnione. W listopadzie 2024 r. otrzymano informacje zwrotne od prezesów sądów okręgowych.

W maju bieżącego roku wystosowano do prezesów wszystkich sądów okręgowych pisma z prośbą o informację, na jakim etapie realizacji są prace wskazane w pismach z listopada 2024 r., mające na celu dostosowanie przyjaznych pokoi przesłuchań do warunków rozporządzenia. W zależności od treści uzyskanych odpowiedzi, które zostaną nadesłane w bieżącym miesiącu, zostaną podjęte kolejne działania pozostające w kompetencji Ministra Sprawiedliwości, mające na celu dostosowanie przyjaznych pokoi przesłuchań do warunków określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie przygotowania i przeprowadzania przesłuchania w trybie art. 185a-185c oraz art. 185e k.p.k.

Ad 4

W załączeniu przesyłam zestawienie przedstawiające w jakich sądach rejonowych i okręgowych dostępne są przyjazne pokoje przesłuchań. Obejmuje ono także pokoje znajdujące się poza siedzibami sądów np. w budynkach prokuratur, policji, innych instytucji, z których korzystają sądy.

Zgodnie z § 122 pkt 18 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych na stronie internetowej sądu zamieszcza się informacje o przyjaznych pokojach przesłuchań znajdujących się w siedzibie sądu lub poza jego siedzibą na obszarze okręgu sądu, z których sąd korzysta, wraz z ich danymi teleadresowymi oraz zdjęciami.

Ad 5

Przekazuję w załączeniu dane statystyczne:

- Przesłuchanie świadków i pokrzywdzonych świadków (liczba osób), o których mowa w art. 185a, 185b i 185c k.p.k.,
- Przesłuchanie świadków i pokrzywdzonych świadków (liczba osób), o których mowa w art. 185e k.p.k.

Ad 6

Na listach biegłych sądowych figuruje obecnie ok. 690 biegłych z zakresu psychologii. Należy jednak mieć na uwadze, że - zgodnie z art. 195 k.p.k. - do wydania opinii sądy mogą powoływać również tzw. biegłych ad hoc (do sprawy), a więc ekspertów niewpisanych na listy sądów okręgowych, a także - zgodnie z art. 193 § 2 k.p.k. - instytucje naukowe i specjalistyczne.

Ad 7

Kwestie dotyczące biegłych sądowych reguluje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w *sprawie biegłych sądowych* (Dz.U. Nr 15 poz. 133).

Zgodnie z § 1 ust. 1 ww. rozporządzenia, biegłych sądowych ustanawia przy sądzie okręgowym prezes tego sądu. Prezes sądu okręgowego prowadzi listy biegłych sądowych - według poszczególnych gałęzi nauki, techniki, sztuki, rzemiosła, a także innych umiejętności. Prezes prowadzi również wykazy biegłych sądowych na kartach założonych dla każdego biegłego; w listach i wykazach podaje się adres biegłego i termin, do którego został ustanowiony, a także inne dane dotyczące specjalizacji (§ 8 ust. 1 ww. rozporządzenia).

Zgodnie z § 12 ust. 1 ww. rozporządzenia, biegłym sądowym może być ustanowiona osoba, która:

- 1) korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich;
- 2) ukończyła 25 lat życia;
- 3) posiada teoretyczne i praktyczne wiadomości specjalne w danej gałęzi nauki, techniki, sztuki, rzemiosła, a także innej umiejętności, dla której ma być ustanowiona;
- 4) daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków biegłego;
- 5) wyrazi zgodę na ustanowienie jej biegłym.

Posiadanie wiadomości specjalnych powinno być wykazane dokumentami lub innymi dowodami. Ocena, czy posiadanie wiadomości specjalnych zostało dostatecznie wykazane, należy do prezesa sądu okręgowego (§ 12 ust. 1 ww. rozporządzenia).

Dodatkowo § 14 rozporządzenia stanowi, iż w razie potrzeby ustanowienia biegłego, prezes może w szczególności zwrócić się do właściwych stowarzyszeń lub organizacji

zawodowych, przedsiębiorstw państwowych, instytucji, szkół wyższych oraz urzędów państwowych o wskazanie osób posiadających teoretyczne i praktyczne wiadomości specjalne w danej gałęzi nauki, techniki, sztuki, rzemiosła, a także innych umiejętności.

Obecnie nie ma zatem szczególnych wymagań względem biegłych psychologów powoływanych do udziału w czynnościach procesowych z udziałem małoletnich.

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/